

**BELGISCH INSTITUUT VOOR POSTDIENSTEN
EN TELECOMMUNICATIE**

Kenmerk:

**BESLUIT VAN DE RAAD VAN HET BIPT
VAN 26 MAART 2009
BETREFFENDE
DE INVOERING VAN UMTS
IN DE FREQUENTIEBANDEN
880-915 MHz en 925-960 MHz**

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING.....	3
WETTELIJK KADER	3
GEBRUIK VAN DE GSM-900-BANDEN DOOR DE 3G-SYSTEMEN	3
Verdeling van de kanalen tussen de operatoren	3
Toegepaste normen.....	4
Compatibiliteit tussen umts en gsm	4
Compatibiliteit tussen umts en de systemen die actief zijn in de banden naast de gsm-900-banden	4
Internationale coördinatie	5
RAADPLEGING	5
Samenvatting van de reacties op het ontwerpbesluit.....	5
Analyse van het bipt	6
SAMENWERKINGSAKKOORD	6
BESLUIT	6
BEROEPSMOGELIJKHEDEN.....	7

INLEIDING

Het [koninklijk besluit van 28 maart 2007 tot wijziging van het koninklijk besluit van 18 januari 2001 tot vaststelling van het bestek en van de procedure tot toekenning van vergunningen voor de mobiele telecommunicatiesystemen van de derde generatie](#) is van kracht geworden op 1 juli 2008. Dat koninklijk besluit bepaalt dat het radio-elektrisch netwerk van de 3G-operator die 2G-operator is en beschikt over frequenties in de banden 880-915 MHz en 925-960 MHz, kan opgezet worden in deze banden.

In België zijn de drie 3G-operatoren (Belgacom Mobile, Mobistar en BASE) eveneens 2G-operatoren die elk beschikken over frequenties in de banden 880-915 MHz en 925-960 MHz.

Sinds 1 juli 2008 mogen de drie 3G-operatoren hun 3G-netwerken bijgevolg opzetten in de aan hen toegekende delen van de banden 880-915 MHz en 925-960 MHz.

WETTELIJK KADER

Het wettelijke kader voor de 3G-systemen wordt afgebakend door het [koninklijk besluit van 18 januari 2001 tot vaststelling van het bestek en van de procedure tot toekenning van vergunningen voor de mobiele telecommunicatiesystemen van de derde generatie](#).

Artikel 22, § 1, van dat besluit stelt dat het Instituut, onverminderd artikel 17 van het koninklijk besluit van 15 oktober 1979 betreffende de private radioverbindingen, de radio-elektrische frequenties die nodig zijn voor het netwerk van de 3G-operator toekent naargelang van de toekenning van de vergunningen en de bijbehorende frequenties, alsook de gebruiksvoorwaarden die meer bepaald voortvloeien uit de internationale akkoorden betreffende de frequentiecoördinatie.

De toekenning van de banden 880-915 MHz en 925-960 MHz wordt geregeld door [het koninklijk besluit van 7 maart 1995 betreffende het opzetten en de exploitatie van GSM-mobilofonienetten](#) en [het koninklijk besluit van 24 oktober 1997 betreffende het opzetten en de exploitatie van DCS-1800-mobilofonienetten](#).

GEBRUIK VAN DE GSM-900-BANDEN DOOR DE 3G-SYSTEMEN

VERDELING VAN DE KANALEN TUSSEN DE OPERATOREN

De gekoppelde banden 880-915 MHz en 925-960 MHz, eveneens GSM-900-banden geheten, omvatten 174 radiokanalen van 200 KHz duplex.

Belgacom Mobile en Mobistar beschikken elk over twee blokken van 30 kanalen terwijl BASE over drie blokken van respectievelijk 24, 15 en 4 kanalen beschikt.

Artikel 8, § 6, van het koninklijk besluit van 7 maart 1995 betreffende het opzetten en de exploitatie van GSM-mobilfoonnetten bepaalt: "*De banden 885-887 MHz & 930-932 MHz kunnen pas vergund worden wanneer uit een technische studie uitgevoerd door het Instituut blijkt dat deze kanalen beschikbaar zijn.*". De banden 885-887 MHz en 930-932 MHz worden momenteel aangewend door de CT1+-apparatuur. Die frequentiebanden dekken, geheel of gedeeltelijk, 11 GSM-kanalen: de kanalen 999 tot 1009.

Conform het besluit van de Raad van het BIPT van 26 november 2008 betreffende de toekenning van gebruiksrechten in de frequentiebanden voor de draadloze CT1+-telefoons op 900 MHz, zal BASE vanaf 1 februari 2009 kunnen beschikken over de kanalen 1002 tot 1009 en vanaf 1 januari 2010 over de kanalen 999 tot 1001.

Tussen 1 februari 2009 en 31 december 2009 zal BASE over drie blokken beschikken, respectievelijk 24, 23 en 4 kanalen in de GSM-900-band. Vanaf 1 januari 2010 zal BASE over twee blokken beschikken, respectievelijk 50 en 4 kanalen in de GSM-900-band. De bijlage bij dat besluit geeft de evolutie van de verdeling van de kanalen in de GSM-900-band weer.

TOEGEPASTE NORMEN

Artikel 8 van het koninklijk besluit van 18 januari 2001 tot vaststelling van het bestek en van de procedure tot toekenning van de vergunningen voor de mobiele telecommunicatiesystemen van de derde generatie luidt: *"De 3G-operator gebruikt een technische norm die is goedgekeurd door de I.T.U. in het kader van de IMT-2000-familie. De 3G-operator mag de norm die hij gebruikt enkel wijzigen mits voorafgaande toestemming van de minister."*

Aangezien de drie 3G-operatoren de UMTS-norm hebben gekozen, is dat besluit uitsluitend gebaseerd op het gebruik van de UMTS FDD-norm als 3G-technologie. Indien een operator de norm die hij gebruikt zou wijzigen, zou dat besluit eveneens moeten worden gewijzigd.

Het gebruik van UMTS vereist een frequentieblok van ongeveer 5 MHz duplex, namelijk 25 GSM-kanalen. Zoals hieronder zal blijken, is het mogelijk om met het eerste blok van 24 kanalen van BASE, in bepaalde omstandigheden, UMTS te gebruiken.

Het is dus mogelijk om UMTS te gebruiken in de twee blokken van 30 kanalen van Belgacom Mobile, in de twee blokken van 30 kanalen van Mobistar, in het blok van 24 kanalen van BASE en vanaf 1 januari 2010 in het blok van 50 kanalen van BASE.

COMPATIBILITEIT TUSSEN UMTS EN GSM

Het verslag [ECC REPORT 82](#) van de CEPT beveelt een minimale afstand van 2,8 MHz aan tussen de GSM- en de UMTS-draaggolven.

Teneinde de compatibiliteit met de GSM-kanalen van de andere operatoren te garanderen, mag een operator enkel de UMTS-draaggolven gebruiken die op ten minste 2,8 MHz liggen van de draaggolf van het dichtstbij gelegen GSM-kanaal van een andere operator.

Momenteel is er enkel sprake van UMTS/GSM-compatibiliteitsproblemen tussen Belgacom Mobile en Mobistar. Het blok van 24 kanalen van BASE bevindt zich immers tussen de GSM-R en de CT1+.

Vanaf 1 januari 2010 zal de compatibiliteit met de GSM-kanalen van Proximus moeten worden gegarandeerd.

COMPATIBILITEIT TUSSEN UMTS EN DE SYSTEMEN DIE ACTIEF ZIJN IN DE BANDEN NAAST DE GSM-900-BANDEN

Het verslag [ECC REPORT 96](#) van de CEPT beveelt een minimale afstand van 2,8 MHz aan tussen de GSM-R- en de UMTS-draaggolven.

Om de CT1+-apparatuur te beschermen mag BASE tot 31 december 2009 uitsluitend de laagste UMTS-draaggolf gebruiken (927,4 MHz).

Om de compatibiliteit tussen GSM-R en UMTS te garanderen, zal het BIPT het laatste GSM-R-kanaal (924,8 MHz) niet toekennen voor 1 januari 2010. Het voorlaatste GSM-R-kanaal (924,6 MHz) is compatibel met de UMTS-draaggolf 927,4 MHz aangezien de afstand 2,8 MHz bedraagt zoals aanbevolen in het verslag van de CEPT.

Het BIPT zou vanaf 1 januari 2010 het laatste GSM-R-kanaal moeten toekennen. Om de compatibiliteit met het laatste GSM-R-kanaal te garanderen, zal BASE dan een draaggolf moeten gebruiken die gelijk is aan of hoger is dan 927,6 MHz.

Aangezien de vier hoger gelegen kanalen ten opzichte van de GSM-900-band niet zullen worden gebruikt voor UMTS zouden er geen compatibiliteitsproblemen mogen zijn met de luchtvaartssystemen boven 960 MHz.

INTERNATIONALE COÖRDINATIE

Momenteel bestaat er geen akkoord betreffende de coördinatie aan de grenzen van de UMTS-systemen in de GSM-900-banden. In de toekomst zou er echter een dergelijk akkoord moeten worden gesloten met onze buurlanden, op basis van de aanbeveling [ECC/RECOMMENDATION \(08\)02](#) van de CEPT.

Voor de gevallen waarin de akkoorden betreffende de coördinatie van de GSM-systemen aan de grenzen nog steeds gelden, wordt in de aanbeveling van de CEPT aangeraden dat de geplande gemiddelde waarde van de veldsterkte van elke draaggolf die een UMTS-basisstation produceert, de waarde van 33 dB μ V/m/5MHz niet overschrijdt op een hoogte van 3 m boven de grond op de grenslijn.

Die limiet van 33 dB μ V/m/5MHz zal dus van toepassing zijn zolang geen akkoord betreffende de coördinatie van de UMTS-systemen in de GSM-900-banden aan de grenzen wordt gesloten.

RAADPLEGING

Krachtens artikel 19 van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector, werd een ontwerpbesluit overgezonden aan de drie mobiele operatoren en Infrabel op 4 december 2008. Belgacom Mobile, Mobistar en BASE hebben gereageerd.

SAMENVATTING VAN DE REACTIES OP HET ONTWERPBESLUIT

- Belgacom Mobile

VERTROUWELIJK

- Mobistar

Mobistar gaat akkoord met het ontwerpbesluit maar formuleert enkele opmerkingen betreffende de strategie van het BIPT wat betreft het spectrumbeheer:

- a) Het besluit van het BIPT van 25 november 2008 betreffende de afstand van de stilzwijgende verlenging van de vergunningen voor de aanleg en de exploitatie van de twee netwerken voor gsm-mobilofonie en het netwerk van de DCS 1800-operator leidt tot rechtsonzekerheid wat betreft de invoering van UMTS-900.
- b) Zoals vermeld in het ontwerpbesluit beschikt BASE over de mogelijkheid om UMTS in te voeren in het eerste blok van 24 kanalen. Dat bevestigt dat BASE geen enkele vorm van discriminatie ondervindt op het stuk van UMTS-900.
- c) Er zal moeten worden gecoördineerd met de buitenlandse operatoren om te vermijden dat UMTS wordt verstoord aan de grens.
- d) Verzoek aan het BIPT om de vergaderingen van de ECC aandachtig te blijven volgen wat betreft de compatibiliteitsproblemen tussen UMTS-900 en de toekomstige luchtvaartssystemen.

- BASE

- a) De datum van 1 januari 2009 wijzigen in 1 februari 2009 in het deel "Verdeling van de kanalen tussen de operatoren" conform het besluit van de Raad van het BIPT van 26 november 2008 betreffende de toekenning van gebruiksrechten in de frequentiebanden voor de draadloze CT1+-telefoons op 900 MHz.
- b) BASE kan met zijn apparatuur geen gebruik maken van de vier kanalen 121 tot 124.

ANALYSE VAN HET BIPT

De datum van 1 januari 2009 werd gewijzigd in 1 februari 2009 in het deel "Verdeling van de kanalen tussen de operatoren" zoals gevraagd door BASE.

Wat betreft de overige opmerkingen dient het ontwerpbesluit niet te worden gewijzigd.

SAMENWERKINGSAKKOORD

Het BIPT heeft conform de procedure beschreven in lid 1 en 2 van artikel 3 van het samenwerkingsakkoord van 17 november 2006 het ontwerpbesluit overgezonden aan de gemeenschapsregulatoren:

Art. 3. Elke ontwerpbeslissing van een regulerende instantie die betrekking heeft op elektronische communicatienetwerken wordt door de desbetreffende instantie overgemaakt aan de andere regulerende instanties die zijn opgesomd in artikel 2, 2°, van dit samenwerkingsakkoord.

De regulerende instanties die geconsulteerd worden bezorgen binnen de veertien kalenderdagen hun opmerkingen aan de regulerende instantie die de ontwerpbeslissing heeft overgemaakt.

Het BIPT heeft een antwoord ontvangen vanwege de VRM en de CSA die geen bezwaren maken tegen het ontwerpbesluit. Er werd geen reactie ontvangen van Medienrat.

BESLUIT

1. Belgacom Mobile mag enkel de volgende UMTS-draaggolven gebruiken:
 - 937,8 MHz;
 - 938,0 MHz;
 - 938,2 MHz;
 - 938,4 MHz;
 - 949,8 MHz;
 - 950,0 MHz;
 - 950,2 MHz;
 - 950,4 MHz.
2. Mobistar mag enkel de volgende UMTS-draaggolven gebruiken:
 - 943,8 MHz;
 - 944,0 MHz;
 - 944,2 MHz;
 - 944,4 MHz;
 - 955,8 MHz;
 - 956,0 MHz;
 - 956,2 MHz;
 - 956,4 MHz.
3. Tot 31 december 2009 mag BASE enkel de draaggolf 927,4 MHz gebruiken.
4. Vanaf 1 januari 2010 zal BASE enkel de UMTS-draaggolven mogen gebruiken tussen 927,6 MHz en 932,4 MHz inbegrepen.
5. Indien een afspraak bestaat tussen de betrokken operatoren, zouden ook andere draaggolven dan deze in de punten 1 tot 4 mogen worden gebruikt. Een dergelijke afspraak moet evenwel aan het BIPT worden overgezonden voor akkoord.
6. De geplande gemiddelde waarde van veldsterkte mag voor elke draaggolf geproduceerd door een UMTS-basisstation, de waarde van 33 dB μ V/m/5MHz niet overschrijden op een hoogte van 3 m boven de grond op de grenslijn met een buurland. Indien een afspraak

werd gemaakt met de betrokken buitenlandse operatoren, zouden andere waarden van veldsterkte kunnen worden gebruikt. Een dergelijke afspraak moet evenwel aan het BIPT worden overgezonden voor akkoord.

BEROEPSMOGELIJKHEDEN

Overeenkomstig de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector is het mogelijk om tegen dit besluit beroep aan te tekenen bij het hof van beroep te Brussel, Poelaertplein 1, B-1000 Brussel binnen zestig dagen na de kennisgeving ervan. Het hoger beroep wordt ingesteld: 1° bij akte van een gerechtsdeurwaarder die aan de tegenpartij wordt betekend; 2° bij een verzoekschrift dat, in zoveel exemplaren als er betrokken partijen zijn, ingediend wordt op de griffie van het gerecht in hoger beroep; 3° bij ter post aangetekende brief die aan de griffie wordt gezonden; 4° bij conclusie, ten aanzien van iedere partij die bij het geding aanwezig of vertegenwoordigd is. Met uitzondering van het geval waarin het hoger beroep bij conclusie wordt ingesteld, vermeldt de akte van hoger beroep, op straffe van nietigheid de vermeldingen van artikel 1057 van het gerechtelijk wetboek.

Michel Van Bellinghen
Lid van de Raad

Georges Deneff
Lid van de Raad

Catherine Rutten
Lid van de Raad

Eric Van Heesvelde
Voorzitter van de Raad

